

Vägledning till blanketten ”Ansökan om tillstånd för hantering av brandfarliga varor”

För att handläggningstiden ska vara så kort som möjligt är det viktigt att du som ansöker om tillstånd till hantering av brandfarlig vara sänder in rätt och kompletta handlingar tillsammans med din ansökan.

Denna vägledning är upprättad med syfte att underlätta för den sökande när denne söker tillstånd för brandfarliga varor.

Ansökan om:

Kryssa för den ruta som är aktuell för ansökan.

- Nytt tillstånd.
- Ny tillståndsinnehavare, se 20§ FBE (2010:1075). Befintligt tillstånd skall bifogas.
- Förlängning av befintligt tillstånd, när hantering sker i samma mängd, samma förvaringsplats, verksamhet mm men tillståndstiden ska förlängas. Befintligt tillstånd skall bifogas.
- Förändring av befintligt tillstånd, vid förändring av mängd, förvaringsplats, verksamhet mm. Befintligt tillstånd skall bifogas.

1. Sökande

Här ska personnummer, namn och adress, alternativt företag organisationsnummer och adress till företaget som gör ansökan finnas med. (Det är den som avser att bedriva verksamheten som ska söka tillståndet.)

2. Förvaringsplats

Ange vart förvaringen sker, vem som är fastighetsägare och fastighetsbeteckning för förvaringsplatsen.

3. Hanteringen avser

Ange vad hanteringen avser. (Flera alternativ kan anges)

4. Föreståndare

För all tillståndspliktig hantering av brandfarlig vara ska det finnas föreståndare utsedda. Föreståndare är en person som under tillståndshavarens ansvar verkar för att hanteringen sker enligt gällande regler och inom tillståndets ramar. Då denna tillsyn ska ske dagligen bör även en ”ställföreträdande” föreståndare finnas. Föreståndarna ska vara väl insatt i riskerna med hanteringen, ha goda kunskaper om de brandfarliga varor som hanteras samt tillämplig lagstiftning. En föreståndare bör ha genomgått någon form av föreståndarutbildning. Ange personuppgifter för den eller de som ska vara föreståndare för företaget/förrådet (kan vara samma person som söker tillståndet). Det ska vara hemadress till personerna (ej adress till arbetet).

5. Hanterad typ och mängd

Här ska sökande beskriva vilka typer av brandfarliga varor som ska hanteras och i vilken typ av behållare förvaringen sker. Ett tillstånd ska omfatta all hantering av brandfarliga varor som sker på anläggningen, även om enstaka typ av vara inte uppfyller tillståndspliktig mängd.

Sammanställ uppgifter om samtliga brandfarliga varor som ska hanteras dvs. brandfarlig vätska, brandfarlig gas samt brandreaktiva varor (kemisk benämning eller produktnamn).

Mängd (anges i antal liter) för respektive typ av vara, ange den största mängd som (vid varje tillfälle) kan hanteras.

Detta kan även göras i en bilaga som skickas med om utrymmet är för litet.

6. Följande dokument bifogas ansökan

- *Dokument* som visar föreståndarnas ansvarsområde, befogenheter och avtal om föreståndaruppdraget för de som utsetts till föreståndare. (Delegation). Om föreståndaren och den som söker tillståndet är samma person behövs inget avtal om föreståndaruppdraget.
- *Beskrivning av verksamheten* och vad hanteringen innebär, dvs. hur den brandfarliga varan ska hanteras och förvaras, t ex förvaring i cistern, förvaring i lösa behållare, försäljning i butik, sprutmålning, tillverkning, etc. (Processbeskrivning).
- *Karta över området*, dvs. en måttsett situationsplan som redovisar placering av byggnader, cisterner, öppna lagerplatser, lastnings- och lossningsplatser, vägar, parkeringsplatser etc. Även omgivande bebyggelse, vägar, upplag, industrier etc. skall framgå. Skydds- och säkerhetsavstånd skall kunna utläsas. Områdets topografi bör också framgå.
- *Planskisser* (ritningar) över byggnader och anordningar inom anläggningsområdet där brandfarliga varor hanteras. Följande bör framgå:
 - dess yttre utformning (fasadritning),
 - utrymmen där brandfarliga varor hanteras,
 - uppgifter om utrymningsvägar, brandcellsindelning, brandteknisk klass etc.,
 - för cisterner avsedda för brandfarliga vätskor i byggnad anges produkt och volym i respektive utrymme (även brandfarliga kylmedia och köldbärare redovisas), för lösa behållare anges den sammanlagda volymen uppdelad på utrymme, vätska och klass,
 - område med cistern avsedda för brandfarlig gas, pump, förångare, säkerhetsventiler mm,
 - för lösa behållare anges den sammanlagda volymen uppdelad på utrymmen och gastyp,
 - ventilationens utformning med uppgift om till- och frånluftsdonens placering, luftomsättning, ev. tryckförhållanden.

För större eller mer komplicerade anläggningar kan även följande uppgifter behöva framgå:

- *sprinklade ytor,*
- *brandventilation, placeringen,*
- *brandlarmade ytor,*

- *invallning*, för invallning anges volym, konstruktionsmaterial samt dräneringsmöjlighet (gäller vissa brandfarliga vätskor),
 - på *cisternkartan* skall förutom cisternernas geografiska placering även volym, temperatur, brandklass, tryck samt säkerhetsanordningar, (överfyllningsskydd, tryck – vakuumventil, övertrycksventil, sprängbleck, skyddsglas etc.) framgå,
 - på ritning ska *rörledningar* i stort framgå mellan cisterner och processanläggning och inom processanläggning, huvudavstängningsventiler bör markeras,
 - *flödesschema* bör visa flöden, temperatur, tryck och riktning i rörsystemet mellan cisterner och processanläggningen samt inom processanläggningen. Flödesschemat bör också visa rördiametrar, tryckreduceringsventiler, reglerfunktioner, förbikopplingar, avstängningsventiler och dylikt.
- *Sammanställda drift- och skötselinstruktioner* samt instruktioner för driftsättning och urdrifttagning för anläggningen ska redovisas. Dessa skall vara på svenska och tas fram och finnas tillgängliga senast avsyningsdagen. Instruktionerna skall bl a omfattas av förvarings och hanteringsregler m.m. Instruktioner för driftstörningar bör också finnas.
 - *Utredning om brand och explosionsrisker.* Den som bedriver tillståndspliktig verksamhet ska se till att det finns en tillfredställande riskutredning. En riskutredning över anläggningen skall göras för att identifiera riskerna för brand och explosion och de skador som därigenom kan uppkomma. En riskutredning bör besvara följande frågor:
 - vilka tillbuds-, och olycksscenarioer kan uppstå?
 - vilka konsekvenser kan de ge?
 - hur stor är sannolikheten att dessa skall uppstå?
 - vilka åtgärder bör vidtas för att minska sannolikheten?

För hantering av brandfarliga varor i mindre omfattning anses kravet på riskutredningen vara tillfredställt om redovisningen följer denna skrivelse. För större mängd brandfarlig vara och/eller där anläggningen anses vara komplicerad utifrån hantering av den brandfarliga varan kan riskutredningen vara mer omfattande. Riskutredningens innehåll och omfattning måste därför beaktas utifrån respektive fall. I de fall där en speciell riskutredning utförts ska de säkerhetshöjande åtgärder som vidtas tydligt framgå. Åtgärderna ska redovisas i en brandskyddsdokumentation. Brandskyddsdokumentationen ska beskriva hur anläggningen dimensionerats utifrån de krav som ställts för den brandfarliga varan. Brandskyddsdokumentationen ska upprättas av en sakkunnig person.
 - *Klassningsplan.* Brandfarlig vätska som hanteras öppet dvs. om tappning, fyllning etc. förekommer samt för brandfarlig gas ska en klassningsplan upprättas. Klassningsplanen ska upprättas av en sakkunnig person.

Brandfarliga gaser och vätskor kan bilda explosiv gasblandning med luft.

Bedömning om risker med detta kallas klassning och ska ge uppgift om:

- var explosiv blandning kan bildas (riskkälla)
- hur långt bort explosiv blandning kan bildas (riskområde)
- hur ofta explosiv blandning kan bildas (indelning i zoner)

Kontrollrapporter, installationsintyg/besiktning av elinstallation, cisterner, rörledningar mm. Vid uppförande av en ny anläggning för brandfarliga vätskor skall entreprenören intyga att anläggningen är tekniskt utförd och monterad så att den uppfyller tillämpliga föreskrifter. Intyg från besiktning av cistern och rörledning skall finnas. (Se vidare Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling (MSBFS 2014:5)).

Installationsbesiktning av ackrediterat kontrollorgan skall utföras på tryckkärl (t.ex. gasolcistern) och grövre trycksatta rörledningar för brandfarlig gas. Se vidare Arbetsmiljöverkets föreskrifter om besiktning av trycksatta anordningar, AFS 2005:3. (Arbetsmiljöverket har tagit fram två ändringsföreskrifter om tillverkning av vissa behållare, rörledningar och anläggningar (AFS 2015:8) och om besiktning av trycksatta anordningar (AFS 2015:9). Övriga behållare och rörledningar för brandfarlig gas skall täthetskontrolleras. En sådan kontroll skall vara protokollförd.

En elbesiktning utförd av besiktningsman med tillräcklig kompetens skall visa att elektrisk utrustning inom klassat område är i rätt utförande och rätt installerad. Elbesiktningsmannen skall ha kunskap om ATEX-direktiven och installation av Ex-klassad utrustning.

7. Underskrift

Skrivs under av firmatecknare hos det företag som avser driva verksamheten.

Övrig information

Avsyrning

Efter att tillstånd sökts skall en avsyrning utföras innan tillståndet beviljas. Vid *avsyrning* kontrolleras att anläggningen byggts/är utförd enligt det underlag som angavs i ansökan och att den uppfyller gällande krav. Vid avsyrningen kontrolleras bland annat de rubriker och punkter som framgår av texten ovan. Även varnings- och förbudsskyltar samt att rörledningar är märkta enligt bestämmelserna kontrolleras.

Nedan visas de skyltar som skall finnas där brandfarlig vätska och gas hanteras (a), där klassat område finns (b), oxiderande varor och vissa organiska peroxider (c), samt märkning av rörledning för brandfarliga varor, i detta exempel gasol (d) och bensin (e).

a) Brandfarliga varor

a) Förbud mot öppen eld

b) Område där explosiv atmosfär kan uppstå.

c) Brandreaktiva varor

d) Märkning av rörledning

e) Märkning av rörledning

Föreskrifter och allmänna råd

Exempel på föreskrifter som gäller för brandfarliga vätskor och gaser.

- MSBFS 2013:3 föreskrifter om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor
- Explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor, SRVFS 2004:7.
- Förbudsanslag, varningsanslag samt märkning av rörledningar, AFS 2008:13.
- Cisterner, gasklockor, bergrum och rörledningar för brandfarlig gas, SÄIFS 2000:4.
- Brandfarlig gas i lös behållare, SÄIFS 1998:7.
- Naturgas, MSBFS 2009:7.
- Tankstationer för metangasdrivna fordon, SÄIFS 1998:5.

Brandreaktiva varor

- Hantering av brandfarlig biograffilm, SÄIFS 1989:4.
- Hantering av ammoniumnitrat, SÄIFS 1995:6.
- Hantering av organiska peroxider , SÄIFS 1996:4.
- Hantering av väteperoxid SÄIFS 1999:2.
- Hantering av varor innehållande lågnitrerad nitrocellulosa SÄIFS 1989:5.

Samtliga finns att ladda ned på: <http://www.msb.se>